

**Reactie college gemeente Tynaarlo op advisering Cliëntenraad WWB-WSW en WMOraad over
Concept nota Schuldhulpverlening 2014 - 2017
Februari 2014**

In de vergadering van het college op 10 december 2013 heeft het college besloten akkoord te gaan met de conceptnota Schuldhulpverlening 2014 – 2017 en deze ter advisering voor te leggen aan de Cliëntenraad WWB-WSW en de WMOraad.
De Cliëntenraad WWB- WSW heeft per brief d.d. 31 januari 2014 (ingekomen per mail 3 februari 2014) een reactie gestuurd, de WMOraad op 15 januari 2014.

In deze memo wordt per advies van de Cliëntenraad WWB-WSW de reactie weergegeven van het college. De WMOraad heeft geen inhoudelijke bijdrage geleverd, de reactie van het college is ook in deze notitie weergegeven. De adviezen hebben geleid tot twee bijstellingen van de conceptnota. Diverse onderdelen gaan in op de uitvoering van beleid. Deze aspecten worden, voor zover mogelijk, in de komende beleidsperiode met betrokken instanties nader overlegd.

Adviezen Cliëntenraad WWB-WSW	Reactie college
<p>1. Als U als gemeente preventie kiest als insteek voor het voorkomen van schulden en het verlenen van schuldhulpverlening, dan dient dit als rode draad in de nota te staan. Daarop dient de uitvoering dan ook te zijn gebaseerd.</p>	<p>Het college kiest voor een beleid waarbij preventieve inzet vanuit diverse invalshoeken wordt aangevlogen. Naast voorlichtingsactiviteiten en informatiemateriaal is ook de Thuisadministratie uitgevoerd door Humanitas gericht op preventie. In de nieuwe beleidsperiode zullen de decentralisaties bijdragen aan een effectieve en integrale samenwerking, zodat inwoners eerder kunnen worden geholpen c.q. ondersteuning kunnen krijgen. De oprichting van de sociale teams maakt dat concreet. Het feit dat de vraag naar schuldhulpverlening groeit betekent dat financiële keuzes moeten worden gemaakt. De inwoners die te maken krijgen met schulden willen wij ook daadwerkelijk ondersteunen en daarom kiezen wij ervoor voldoende middelen beschikbaar te stellen voor budgetbeheer, schuldsanering en overige diensten. Het advies geeft geen aanleiding om de conceptnota aan te passen.</p>
<p>2. Als de gemeente uitgaat van beroep doen op eigen kracht, dan dient ze dat te ondersteunen met bewezen methodieken (eigen kracht centrale) en de eigen medewerkers hierin voldoende te scholen.</p>	<p>De visie van de gemeente ten aanzien van de decentralisaties is dat inwoners beschikken over eigen kracht. De één beschikt hier weliswaar meer over dan de ander, maar wij willen insteken op kracht en niet vanuit zwakte. Voor de inwoners die het niet over voldoende eigen kracht kunnen, is ondersteuning beschikbaar. Deze conceptnota is daar een voorbeeld van. Onze medewerkers worden hierin ook geschoold. Het advies geeft geen aanleiding om de conceptnota aan te passen.</p>
<p>3. Op veel aspecten geeft de gemeente aan dat nog nader onderzoek dient plaats te vinden. Dat is opmerkelijk, zeker daar waar hulpverleningspilots al langer lopen. Wij</p>	<p>Binnen de gemeente heeft de pilot Budgetbeheer Nieuwe Stijl gedraaid. U bent hierover voor de start van deze pilot en na afloop over geïnformeerd (15 oktober 2013).</p>

<p>adviseren dan ook om veel meer te investeren in evaluatie en monitoring.</p>	<p>De pilot is gemonitord en de uitkomsten zijn vastgelegd. Het college stuurt u de evaluatie van de pilot Budgetbeheer nieuwe stijl als nog toe. Het advies wordt ter harte genomen en meegenomen in de conceptnota .De conceptnota wordt hierop bijgesteld pag. 16 – par. 4.2)</p>
<p>4.Wij als adviesraad zijn van mening dat nergens een onderbouwing te vinden is voor het voorstel om de GKB voor de komende beleidsperiode hoofdaannemer te laten worden. Het is zelfs triest te moeten constateren dat er in 2014 afspraken gemaakt worden met de GKB zodat men meer beleidsmaatregelen kan gaan formuleren. Wij adviseren u om genoemd advies te onderbouwen alvorens de GKB tot hoofdaannemer te maken.</p>	<p>Het college kiest voor voortzetting van het afnemen van producten bij de GKB Drenthe, omdat de dienstverlening naar onze inwoners goed is. Wij hebben in de afgelopen jaren geen klachten ontvangen over hun dienstverlening. Uitvoering van het gemeentelijk beleid ergens anders neerleggen werkt versnippering in de hand. Bovendien zijn op dit terrein bureaus werkzaam waarvan de kwaliteitseisen triviaal kunnen zijn. een voortzetting met de GKB Drenthe is dan ook logisch. Het advies geeft geen aanleiding om de conceptnota aan te passen.</p>
<p>5. Gezien de ambities die u hebt op het gebied van preventie, komen de begrote bedragen over als zeer laag. Wij adviseren u de financiële planning voor de SHV in te brengen in de financiële planning voor de gehele WMO en meer middelen vrij te maken voor preventie en budgetbeheer.</p>	<p>De kadernota 'Kansrijk Leven' incl. financiële paragraaf is voor 2013 en 2014 vastgesteld. Voor 2015 krijgt de gemeente te maken met nieuwe WMO taken en een forse vermindering van budgetten Het is niet in de verwachting dat vanuit deze kant extra middelen komen dan wat nu in deze conceptnota wordt voorgesteld beschikbaar worden gesteld. De middelen worden verhoogd vanuit de bijdragen die de gemeente ontvangt voor Armoedebeleid. Uiteraard zullen wij steeds opnieuw afwegen of de juiste keuzes gemaakt worden. Het advies geeft geen aanleiding om de conceptnota aan te passen.</p>
<p>6.Het bezigen van het uitgangspunt ' in hun kracht staan' is zeker zinnig, niet alleen vanuit financieel-technische overweging, maar zeker vanuit sociale overwegingen. Dat maakt het echter nog niet simpel, er dient aan veel voorwaarden te worden voldaan. Daarom adviseren wij alle betrokkenen (zowel de professional als de vrijwilliger) rond de schuldhelpverlening te scholen op het gebied van empowerment.</p>	<p>Wij gaar ervan uit dat de uitvoering gebeurd door professionals. Het advies geeft geen aanleiding om de conceptnota aan te passen.</p>
<p>7. Onder paragraaf 4.3 staat “de uitkomsten van de pilot Budgetbeheer nieuwe stijl ..... decentralisaties’. Meermalen is ons meegedeeld dat wij de uitkomsten van deze pilot kennen. Van een tussenstand hebben we kennis genomen. Toch lijkt ons in deze nota onvoldoende onderbouwd waaruit het succes van de pilot bestaat. Wij adviseren dat te doen om ook in de toekomst na te kunnen gaan of het succes aanhoudt en waaruit dat precies bestaat.</p>	<p>Op 15 oktober 2013 heeft de Cliëntenraad een presentatie gehad over de uitkomsten van deze pilot. Het budgetbeheer nieuwe stijl wordt structureel ingevoerd. Het college stuurt u de schriftelijke evaluatie van de pilot Budgetbeheer nieuwe stijl als nog toe. In de conceptnota vindt een aanpassing van de tekst plaats op (pag. 17 – par. 4.3).)</p>
<p>Vragen uit het advies.</p>	
<p>Het verheugt ons dat de aanpak van schulden onder vooral werkloze mannen effectief is. Het is</p>	<p>Dat een nieuwe groep van inwoners ontstaat die schulden hebben, is ongetwijfeld het gevolg van</p>

<p>verrassend, misschien zelfs verontrustend dat mensen in een uitkeringssituatie niet meer bovenaan staan in de groep mensen met schulden maar werkende mensen. Meteen ontstaat daardoor ook de vraag naar de oorzaken van hun problematische schulden. Dat is des te urgenter nu de werkloosheid ook in Tynaarlo spectaculair stijgt (krantenberichten spreken van 30% stijging). De cliëntenraad dringt aan op nader onderzoek want pas als je weet hoe de toename van schulden onder werkenden komt, kun je hulpverlening effectief laten zijn en nog belangrijker: je beleid gericht op het voorkomen van schulden. Het is ook opvallend dat mensen er steeds beter in slagen huurschulden te voorkomen: letten corporaties beter op en trekken ze eerder aan de bel? Kan de gemeente daarvan leren?</p>	<p>de economische crisis.</p> <p>Het college kent dergelijke krantenberichten niet. In december 2013 lag het percentage inwoners met een bijstandsuitkering of WW-uitkering op 7,9%.</p> <p>Onderstaand overzicht geeft aan dat in Tynaarlo geen spectaculaire stijging plaats vindt voor wat betreft de WWB: inwoners bijstanduitkering ,incl. zak-en kleedgeld;</p> <p>2013: 461 2012: 446 2011: 440</p>
<p>Een samenhangende aanpak vanuit de gemeente, zeker nu zij door de decentralisaties voor zoveel mogelijkheden tot ondersteuning verantwoordelijk wordt en dus veel bevoegdheden krijgt, is een vereiste voor een goede uitvoering van de Wet op de schuldhulpverlening. De aanpak dient structureel te zijn en niet afhankelijk van incidentele subsidies zoals in het verleden is gebeurd. Wij blijven graag geïnformeerd over het verloop en de resultaten daarvan omdat het ook vaak cliënten uit onze doelgroep betreft. We zijn ook nieuwsgierig hoe u de toegang tot de schuldhulpverlening wilt inbedden in het bredere werk van de sociale wijkteams. Komt daarin deskundigheid op dit gebied en zo ja, hoe of in welke vorm?</p>	<p>Wij willen graag met de Cliëntenraad afspreken dat één keer per jaar een terugkoppeling plaats vindt over de stand van zaken van het beleid op de Schuldhulpverlening.</p> <p>Ten aanzien van de financiële middelen merken wij op dat het college een structurele verhoging van €32.300,- aan de raad vraagt voor deze beleidsperiode. (zie verder de hst. 6 de Financiële middelen).</p> <p>Op dit moment draait er een pilot sociale wijkteam Zuidlaren. In 2014 worden de eerste ervaringen opgedaan waarbij met de consultants van de GKB bij het afleggen van huisbezoeken. Tot hoever de consultants van de GKB opgaan in het wijkteam wordt in 2014 nader bekeken. Wij informeren u graag over de ontwikkelingen.</p>
<p>Wanneer spreekt de gemeente overigens van <u>problematische schulden</u>? We bepleiten dat de gemeente alle kennis die zij heeft opgedaan dankzij experimenten en al aangepane samenwerking systematisch toepast en gemeentebreed inzet. Kunt u daarmee instemmen?</p>	<p>We spreken van problematische schulden als een inwoner niet meer zelfstandig zijn of haar schulden kan oplossen.</p> <p>Het college stemt in met datgene wat u bepleit.</p>
<p>Secundaire preventie: de omschrijving daarvan is ons niet duidelijk. Bedoelt de gemeente te zeggen dat er sprake is van secundaire preventie als er problematische schulden zijn? Of bedoelt ze dat het risico groot is dat er schulden ontstaan? En wie zijn de specifieke groepen waarvoor dat geldt? Heeft de gemeente al kennis van de risicofactoren? Hoe spoort de gemeente ze anders op? In het geval de gemeente secundaire preventie omschrijft als een situatie waarin problematische schulden kunnen worden voorkomen dankzij goede kennis van risicofactoren, is er nog sprake van primaire preventie. Als cliëntenraad pleiten we ervoor dat de gemeente de term secundaire preventie</p>	<p>Bij Secundaire preventie is er al sprake van schulden, maar is de inzet er zo opgericht dat deze binnen een redelijk termijn te verhelpen zijn. In ieder geval wordt voorkomen dat iemand terecht komt in problematische schulden. Wanneer het gaat om problematische schulden, dan wordt gesproken van tertiaire preventie. (zie concept-nota)</p> <p>Specifieke groepen zijn in onze gemeente jongeren, ouderen, inwoners met een uitkering. Deze groepen zijn niet statisch, daarom is het van belang dat hier onderzoek naar wordt gedaan. De vragen die u hierover stelt worden in de komende beleidsperiode meegenomen.</p>

reserveert voor het beleid dat zich richt op het oplossen van problematische schulden en het voorkomen dat ze opnieuw ontstaan.	
Tertiaire preventie: doelt de gemeente hier op het oplossen van schulden en het voorkomen dat ze opnieuw ontstaan? We bepleiten als Cliëntenraad de term tertiaire preventie te reserveren voor situaties waarin sprake is van weerkerende schulden (recidive) en het beleid en de maatregelen die de gemeente dan tot haar beschikking heeft voor de aanpak daarvan.	Tertiaire preventie richt zich op situaties waarin al sprake is van problematische schulden. Het is bedoeld om erger, zoals terugval, herhaling of het chronisch worden van schuldsituaties te voorkomen. (zie concept-nota)
In paragraaf 4.5. komt dat aan de orde onder de titel tijdige signalering. We veronderstellen dat het tussenkopje 'tijdelijke signalering' ook moet luiden tijdige signalering?	Dat is juist.
Het is ook opvallend dat mensen er steeds beter in slagen huurschulden te voorkomen: letten corporaties beter op en trekken ze eerder aan de bel? Kan de gemeente daarvan leren?	In het afgelopen jaar heeft de gemeente hier op geïnvesteerd. Vanuit het OGGZ-netwerk en vanuit de gemeentelijke regievoering Schuldhulpverlening zijn hernieuwde afspraken gemaakt met een woningbouwcorporatie die er toe moeten leiden dat huurachterstand in een zo vroeg mogelijk stadium worden opgepakt.
Al kent de gemeente de oorzaken niet, wel weet zij kennelijk al redelijk goed wie in de schulden raakt. Want zijn dat de doelgroepen die vermeld staan op pagina 18 wanneer bepaald moet worden wie toegang krijgt tot schuldhulpverlening?	De vraag wordt tkg aangenomen.
Hoe zet de gemeente er op in die doelgroepen te bereiken? Zijn er ook andere dan schriftelijke kanalen te benutten?	Schriftelijk informatie is nog beperkt, dit is vooral aan de orde wanneer er nieuws is. Regelmatige publicaties op de Gemeentepagina en de website vindt in de komende beleidsperiode plaats. De schriftelijke communicatie is slechts 1 manier om inwoners bekend te maken met de dienstverlening van de GKB. Doorverwijzing vindt veelvuldig plaats door het algemeen maatschappelijk werk (30%) en de ISD (12%); via een beroepskracht worden inwoners op de hoogte gebracht van de GKB. Voor wat betreft de nieuwe werkwijze – het voeren van keukentafelgesprekken door sociale teams en de directe afstemming met de consultants van de GKB – kunnen inwoners veel directer worden geïnformeerd en doorverwezen worden.
Soms neem je meer aan van iemand die in dezelfde omstandigheden verkeert of verkeerd heeft als jij zelf. Bent u als gemeente bereid ervaringsdeskundigheid te benutten zodat anderen ervan kunnen leren hoe je problematische schulden voorkomt? En zo ja, hoe zou u dat willen doen?	Het college staat niet afwijzend ten opzichte van deze suggestie. Wij zullen in de komende beleidsperiode samen met de GKB en zo nodig andere organisaties bekijken of dit mogelijk is binnen de beschikbare financiële kaders.
Is de gemeente bereid het gesprek aan te gaan met de RABObank en andere banken om te bezien hoe die kunnen bijdragen aan het voorkomen van schulden?	Het college staat niet afwijzend ten opzichte van deze suggestie. Wij zullen in de komende beleidsperiode samen met de GKB en zo nodig andere organisaties bekijken of dit mogelijk is

<p>Als Cliëntenraad achten we het van groot belang dat de gemeente bij de decentralisaties er goed op let dat de ondersteuning aan deze mensen niet tussen wal en schip valt: kan de gemeente dat garanderen en hoe denkt zij dat te doen?</p>	<p>Het college zet zich in om de ondersteuning die aan kwetsbare inwoners wordt gegeven, wordt voortgezet en daar waar mogelijk ook wordt versterkt. Dit kan door andere werkwijzen te introduceren, zoals de sociale teams. Het college geeft hierbij aan dat zij ook tegen financiële beperkingen oploopt. Wij zullen de meest kwetsbare personen in ieder geval ondersteunen.</p>
<p>Tegelijkertijd missen we een evaluatie van de opbrengsten van deze pilot terwijl de gemeente die wel toch hoeksteen van haar toekomstige beleid benoemt. Wanneer lukt het inderdaad om gebruik te maken van de eigen kracht van inwoners en zijn er situaties waarin dat niet kan? En valt dat op een andere manier wel te bereiken? Of welke alternatieve maatregelen kan de gemeente dan treffen?</p>	<p>Op 15 oktober 2013 heeft de Cliëntenraad een presentatie gehad van de uitkomsten van deze pilot. Het college stuurt u de schriftelijke evaluatie van de pilot Budgetbeheer nieuwe stijl als nog toe.</p> <p>De visie van de gemeente ten aanzien van de decentralisaties is dat inwoners beschikken over eigen kracht. De één beschikt hier weliswaar meer over dan de ander, maar wij willen insteken op kracht en niet vanuit zwakte. Voor de inwoners die niet over voldoende eigen kracht kunnen beschikken, is ondersteuning beschikbaar. Deze conceptnota is daar een voorbeeld van.</p> <p>Alternatieve maatregelen is het Noodfonds wat wij beschikbaar hebben, beroepskrachten attenderen op andere fondsen die op terrein actief zijn.</p>
<p>Hoe blijft u structureel inwoners informeren over eventuele kwijschelding van belastingen? Zoals nu in combinatie met aanslagen? Maar ook waar mensen zoal recht op hebben? Onlangs hebben we bijvoorbeeld de ISD gevraagd de folders met informatie daarover in de ontvangstruimte beneden klaar te leggen.</p>	<p>Het college informeert onze inwoners op het gebied van kwijschelding e.d. via publicaties op onze gemeentepagina, website en foldermateriaal wat in de ontvangsthal beschikbaar is. Ook bij andere instanties zijn regelingen bekend zoals bij Humanitas en Noordermaat. Het sociaal wijkteam gaat een belangrijke rol vervullen ten aanzien van voorlichting en doorverwijzing. Door de inzet van de sociale teams worden juist ook de inwoners bereikt die minder taalvaardig zijn en niet bekend zijn met de mogelijkheden tot kwijschelding.</p>
<p>Ons baren berichten in de kranten zorgen dat mensen ondanks een collectieve ziektekostenverzekering (veel) te veel premie betalen. Kunt u aangeven of dat in onze gemeente het geval is en zo ja, hoe u denkt te kunnen bereiken dat onze inwoners een eerlijke prijs gaan betalen?</p>	<p>Het college is op de hoogte van deze berichtgeving (medio dec. 2013). De ISD WerkpleinBaanzicht heeft een overzicht gemaakt van collectieve verzekeringen en de diverse premies die cliënten daar voor betalen. Het college is van mening dat er ook voor de cliënten van de ISD Werkplein Baanzicht uit de gemeente Tynaarlo een verzekering is die op een laag tarief zit.</p> <p>U ontvangt het overzicht als nog ter kennisgeving.</p>
<p>Ook bepleiten we dat de gemeente zich tot het uiterste inspannt om de overgebleven gelden uit de regeling voor de tegemoetkoming van chronisch zieken en gehandicapten de juiste doelgroep ten goede te laten komen. Hetzelfde geldt alle middelen die in het kader van het armoedebeleid (incidenteel) ter beschikking komen. Bent u als gemeente daartoe bereid en</p>	<p>Het college zet zich hiervoor in. Een voorstel hierover wordt ambtelijk voorbereid. Ook de financiële middelen armoedebeleid, die vanuit het Rijk naar de gemeente komen worden door het college ingezet.</p> <p>Het is nu nog niet duidelijk hoeveel geld er voor 2014 en 2015 beschikbaar komt, dit is medio juni bekend 2014. Besluitvorming wordt voorgelegd</p>

<p>zo ja, om hoeveel geld gaat het en hoe denkt u dat te kunnen realiseren?</p>	<p>aan de raad.</p>
<p>Nu uw financiële beleidsruimte sterk is ingeperkt, is het misschien tijd meer in natura te gaan denken. Zo is het ons nog steeds een doorn in het oog dat alleenstaanden van de witgoedregeling zijn uitgesloten. U bent van ons standpunt op de hoogte. We hebben gezocht naar een alternatief om binnen het bestaande budget de regeling te verruimen naar <u>iedereen</u> die aan de inkomensvoorwaarden voldoet. Wij menen die gevonden te hebben in het model dat de gemeente Groningen heeft gekozen. Minima krijgen goed werkend, tweede hands witgoed dat door mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is gecontroleerd en indien nodig opgeknapt. Bent u als gemeente bereid zich te oriënteren op het model van Groningen en dat over te nemen c.q. daarmee samenwerking aan te gaan ten behoeve van uw inwoners? Bent u ook bereid om meer mogelijkheden te onderzoeken om minima in natura te ondersteunen en zo mogelijk daarvoor gebruik te maken van de inbreng, inzet en creativiteit van de betrokkenen zelf</p>	<p>Het college staat niet afwijzend ten opzichte van deze suggestie. Wij zullen in de komende beleidsperiode samen met de GKB en zo nodig andere organisaties bekijken of dit mogelijk is binnen de beschikbare financiële kaders.</p>
<p>Tertiaire preventie: we veronderstellen dat het dan gaat om het treffen van de zwaarste maatregelen, omdat kennelijk mensen er niet in slagen het ontstaan van problematische schulden te vermijden. Ook dan verzoeken we u tot een humaan beleid, namelijk na te gaan of u nog maatregelen had kunnen treffen zoals permanente ondersteuning om recidive te voorkomen?</p>	<p>Het college zet zich in voor een humaan beleid, ook ten aanzien van recidivisten. De nieuwe werkwijze Budgetbeheer nieuwe stijl is juist humaan, de Cliëntenraad geeft dit ook aan in haar advies. Ten aanzien van recidivisten zal ook dit een uitgangspunt zijn. En wanneer permanente ondersteuning mogelijk is, dan wordt dat niet nagelaten.</p>
<p>Reactie WMORaad</p>	<p>Reactie College</p>
<p>De WMORaad geeft per brief aan dat zij geen advies uitbrengt vanwege de korte duur van adviestertermijn.</p>	<p>De WMORaad is gevraagd in eerste instantie een advies uit te brengen voor 6 januari 2014. Hierover is de WMORaad schriftelijk geïnformeerd per brief d.d. 16 december 2013. Het ging hierbij om een periode van 4 weken. Vervolgens heeft de wethouder ingestemd met een verlenging tot 29 januari 2014 waarmee de periode verruimd is naar 6 weken. Een periode die naar de mening van het college voldoende moet zijn om een advies uit te kunnen brengen. Het thema schuldhulpverlening is een aantal keren in de afgelopen jaren op uw agenda geweest en gezien het feit dat de Cliëntenraad WWB-WSW een uitgebreide adviesnota heeft ingestuurd, gaan wij ervan uit dat de advisering over de conceptnota vrij volledig is.</p>